

Elektros ir dujų rinkų apžvalga

Kainos ir prognozės / 2022 m. lapkritis

ELEKTRA

Vidutinės mėnesio „Nord Pool“ biržos elektros energijos [kainos](#) Lietuvos kainų zonoje

20 % ↑
nuo praėjusio mėn.

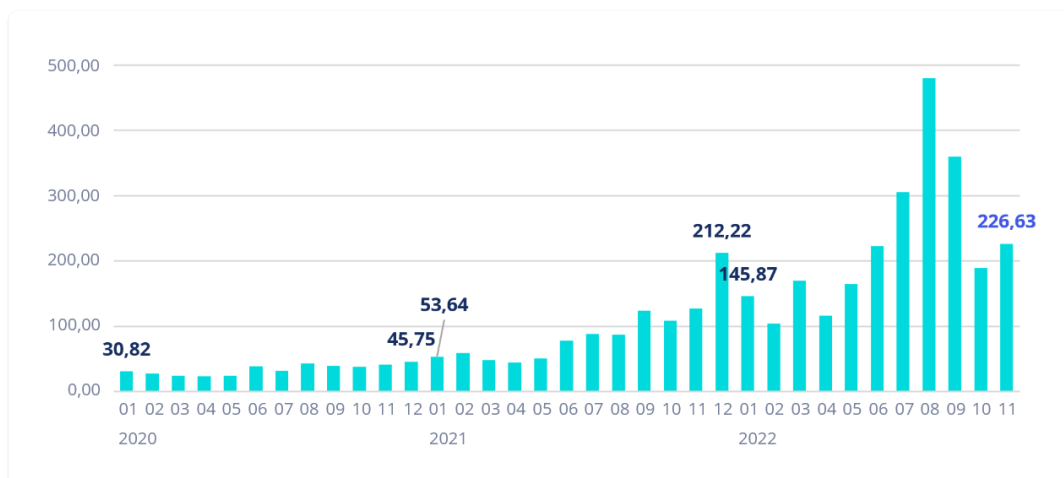
LAPKRITIS

226,63 Eur / MWh

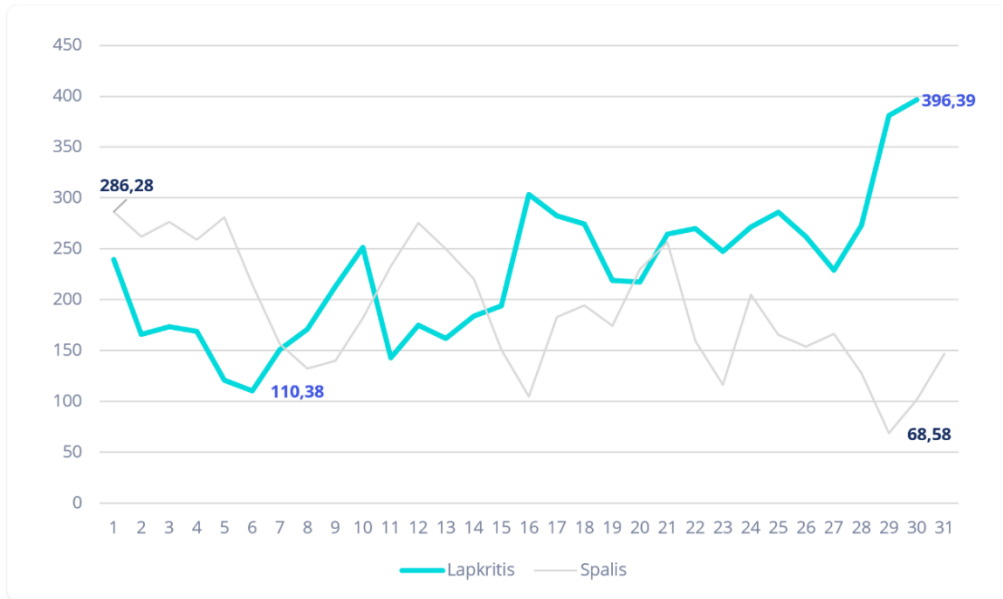
SPALIS

189,33 Eur / MWh

Elektros energijos biržos „Nord Pool“ kainai Lietuvos kainų zonoje tiekėjas nedaro įtakos. Kainos pokyčius lemia tokie veiksniai kaip: Europoje ir kitose pasaulio šalyse besiklostančios situacijos, susijusios su energetika, geopolitinė padėtis, permainingos oro sąlygos, elektrinių atjungimai dėl planuoto remonto ar nenumatytų gedimų, besikeisiančios apyvartinių taršos leidimų (ATL) kainos, klientų energijos vartojimo intensyvumas ir pan.

Vidutinė lapkričio mėnesio dienos „Nord Pool“ [kaina](#) Lietuvos kainų zonoje

Lapkritį **aukščiausia** elektros energijos kaina buvo **396,39 Eur/MWh** (lapkričio 30 d.), o **žemiausia** – **110,38 Eur/MWh** (lapkričio 6 d.). Kas lėmė tokius kainų šuolius?

Svarbiausi mėnesio įvykiai

Lapkričio mėnesį elektros energijos kainą formavę veiksniai:

Planinis jungties remontas

Dėl kasmetinių priežiūros darbų visą lapkričio antrąją savaitę neveikė „NordBalt“ Lietuvos ir Švedijos elektros jungtis Baltijos jūroje. Dėl šios priežasties kainos pakilo dvigubai.

Lapkričio paskutinėmis dienomis sumažėjusi vėjo gamyba ir atvėسę orai

Paskutinėmis lapkričio dienomis elektros energijos kainos pakilo dar 40 proc., lyginant su prieš tai buvusiomis lapkričio dienomis, ir buvo aukščiausios per pastaruosius 2 mėnesius (tarp 18 ir 19 valandos kaina siekė 503,55 Eur/MWh). Aukštas elektros energijos kainas lėmė:

- mažėjanti gamyba vėjo jėgainėse visoje Europoje bei Skandinavijoje;
- sustojęs 274 MW galios Estijos Auverės elektrinės (netoli Narvos) generatorius;
- atšalę orai.

Ateities tendencijos

Elektros energijos kainas prognozuoti itin sudėtinga, nes rinka labai įsitempusi ir volatili.

Prognozuojamas kainų augimas

Trumpalaikės „Volue Insight“ analitikų prognozės numato elektros energijos kainų augimą Baltijos šalyse iki pat vasario mėnesio. Kokio dydžio pakilimo tikėtis, priklausys nuo vidutinės žiemos oro temperatūros, geopolitinių veiksnių, perdavimo tinklų patikimumo, gamtinių dujų saugyklų rezervo Europoje ir kt.

Svarbu!

Atkreipiame dėmesį, kad nuo spalio 1 d. Vyriausybei patvirtinus subsidijų verslui mokėjimo tvarką už elektros energiją, apmokant sąskaitas, reikia vadovautis ne PVM sąskaitos faktūros suma „Iš viso, €“, o „**Mokėtina suma**“, kurioje yra įvertinta kompensacijos suma, mažinanti mokėjimus už elektros energiją.

Valstybinė energetikos reguliavimo taryba patvirtino elektros [energijos persiuntimo paslaugos kainas nuo 2023-01-01](#). Žemos įtampos tinkluose elektros energijos kainos bendrai sumažėjo apie 20 proc., vidutinės įtampos – sumažėjo 151 proc.

DUJOS

„GET Baltic“ gamtinių dujų biržos
Lietuvos prekybos aikštelėje
BGSİ indekso **kaina**

4% ↑

nuo praėjusio mėn.

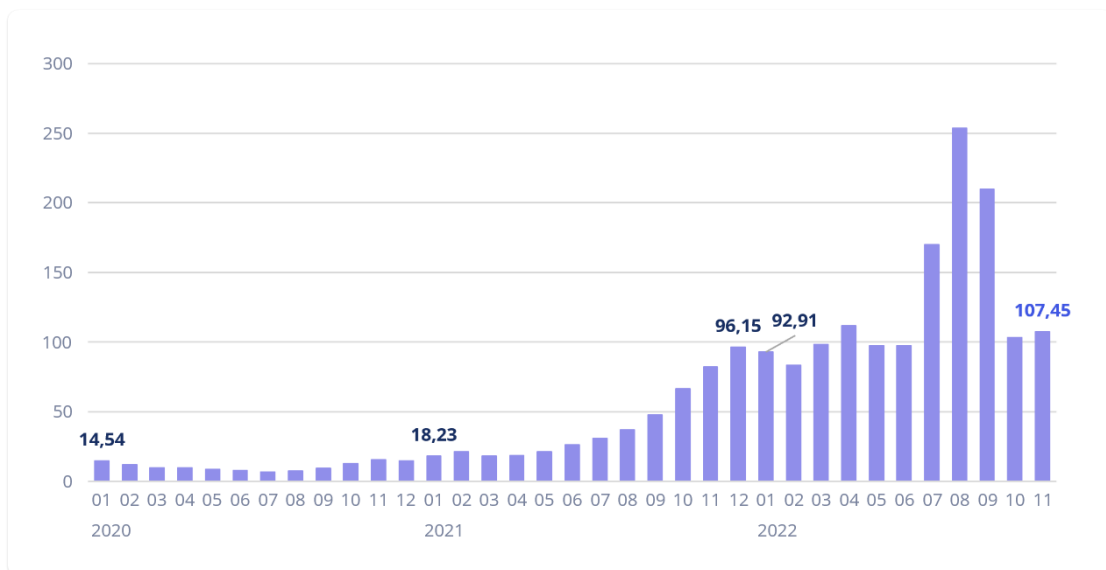
LAPKRITIS

107,45 Eur / MWh

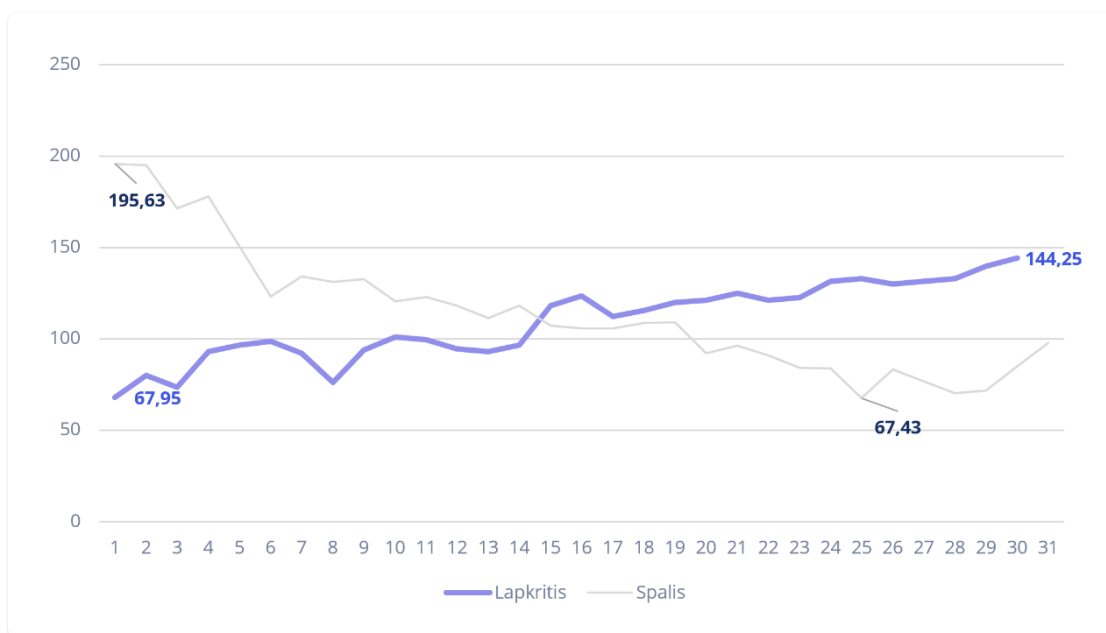
SPALIS

103,33 Eur / MWh

Dauguma „Ignitis“ verslo klientų gamtines dujas perka vadovaudamiesi gamtinių dujų biržų indeksu: Nyderlandų TTFI ir Baltijos šalių BGSİ Lietuvos kainų zonos kainomis, susietomis su didmenine rinka. Pastarojo indekso dinamika:

Vidutinė lapkričio mėnesio dienos „GET Baltic“ biržos kaina Lietuvos kainų zonoje

Lapkritį **aukščiausia** gamtinių dujų kaina buvo **144,25 Eur/MWh** (lapkričio 30 d.), o **žemiausia** – **67,95 Eur/MWh** (lapkričio 1 d.). Kas lėmė kainų pokyčius?

Svarbiausi mėnesio įvykiai

Lapkričių gamtinių dujų kainą formavę veiksniai:

Atvėسę orai Europoje ir pasiruošimas žiemai

Pirmoje lapkričio pusėje dujų kainos TTF prekybos aikštelėje buvo stabilios – svyravo 120–125 Eur/MWh ribose. Lapkričio 30 d. gruodžio mėnesio TTF indeksas pabrango iki 146,397 Eur/MWh, tai lėmė Europoje stipriai atšalę orai ir svyruojantis rusiškų dujų srautas per Ukrainą. Pradėjus sparčiau tuštinti Europos požemines dujų saugyklas bei prognozuojant šaltesnius orus gruodžio mėnesį Europoje, dujų kainų kilimo rizika išaugo. Europa šiai žiemai yra sukaupusi pakankamą dujų kiekį, todėl labai maža tikimybė, kad galėtų susidaryti ekstremali situacija. Dujų paklausą žiemos metu leis subalansuoti stipriai kritęs dujų vartojimas, ES šalių požeminėse dujų saugyklose sukauptos solidžios atsargos (92 proc.) bei rekordiškai didelis SGD importas į Europos išdujinimo terminalus.

Baltijos šalyse – pakankami dujų importo pajėgumai

Šią žiemą dujų importo pajėgumai Baltijos šalyse yra pakankami, kad užtikrintų tinkamą dujų vartojimo balansą. Šito pasiekta dėl SGD importo infrastruktūros plėtros (naujas Suomijos dujų terminalas turėtų pradėti veikti šių metų gruodžio mėnesį), praplėstų *cross-border* pajėgumų Kiemėnų jungtyje tarp Lietuvos ir Latvijos bei naujai atsidariusio GIPL dujotiekio (tarp Lietuvos ir Lenkijos). Požeminėje gamtinių dujų saugykloje Inčiukalnyje, Latvijoje saugomas 14 TWh dujų kiekis šią žiemą leis subalansuoti dujų vartojimą ir suvaldyti iššūkius. „Ignitis“ duomenimis, Baltijos šalių ir Suomijos dujų vartojimas per 11 šių metų mėnesių sumažėjo 42 proc., lyginant su atitinkamu laikotarpiu praėjusiais metais. Didžiausias dujų vartojimo kritimas buvo stebimas Suomijoje (–53 proc., arba 11,68 TWh), kiek mažiau Lietuvoje (–37 proc., arba 8,05 TWh), Latvijoje (–35 proc., arba 3,71 TWh) ir Estijoje (–24 proc., arba 1,03 TWh).

Nepasiekti susitarimai

Lapkričio mėnesį vyko intensyvios diskusijos dėl Europos Komisijos pasiūlyto dujų kainų viršutinės ribos nustatymo. Toks sprendimas leistų sumažinti aukštus dujų kainų pikus, stipriai veikiančias elektros kainas Europoje. Europoje. Susitarimas tarp ES energetikos ministrų dėl šio naujo Europos gamtinių dujų rinkos reguliavimo dar nepasiektas.

Pirmasis išdujinimo terminalas Vokietijoje

Lapkričio 15 d. Vokietija atidarė pirmąjį savo šalyje SGD išdujinimo terminalą. Šalis, kuri yra didžiausia dujų vartotoja ES šalyse, planuoja iki 2024 metų pastatyti dar keturis SGD išdujinimo terminalus skirtinguose Vokietijos uostuose. Kiekvieno terminalo metiniai išdujinimo pajėgumai sieks apie 5 mlrd. m³.

Ateities tendencijos

Dėl situacijos Ukrainoje ypatingai sudėtinga prognozuoti kainas, nes rinka labai įsitempusi ir nestabili.

Tikėtina, kad kainos augs

Šiuo metu ICE tarpkontinentinėje biržoje TTF dujų indeksas sausio mėnesiui siekia apie 135 Eur/MWh. Panašus kainos lygis laikysis ir likusios žiemos bei pavasario metu. Žiemai įsibėgėjant bei ES šalių saugyklos pradėdamos tuštėti, mažai tikėtina, kad dujų kainos ženkliau mažėtų bent jau artimiausiu laiku.

JAV atidėta terminalo veiklos pradžia

JAV SGD Freeport terminalas buvo uždarytas dėl techninių gedimų, o jo veiklos pradžia dar kartą atidėta iki gruodžio mėnesio vidurio. Freeport terminalo SGD eksportas sudaro penktadalį viso JAV SGD eksporto.

Svarbu!

Valstybinė energetikos reguliavimo taryba patvirtino gamtinių dujų [perdavimo](#) ir [skirstymo](#) paslaugų kainas nuo 2023-01-01. Perdavimo paslaugų kainos vidutiniškai sumažėjo 41 proc., skirstymo paslaugos – padidėjo 43 proc.